

TSTT 2011/802

UNDERSVNINGSPLAN

B

Oktober
2012

Syfte

Undervisningsplanen för behörighet B har tagits fram för att fungera som en generell beskrivning av hur eleven utbildas när denne tar körkort med behörighet B.

Inledning

Den utbildning vi erbjuder våra elever sker i såväl teorisal som personbil. För att bästa möjliga resultat ska uppnås så anpassar vi den teoretiska undervisningen som en grund för att den praktiska undervisningen ska upplevas som både lärorik och insiktsfull för våra elever.

Vårt mål med att integrera teori med praktik under utbildningen är att eleven ska få en förståelse och självständigt kunna reflektera över trafikregler och varierande trafiksituationer, vilka beskrivs i teorin, för att sedan tillämpa dem i praktiken.

Övning ger färdighet. Därför rekommenderar vi att eleverna tränar på de övningsmoment vi går genom i skolan för att utbildningen ska vara resultatgivande därmed fås den viktiga mängdträning för att rutiner såsom växling, kopplingsarbete och avsökning ska erhållas.

Den teoretiska utbildningen

Vid den teoriutbildningen, som ska vara lärarledd, ska pedagogiska metoder användas för att eleven ska vara aktiv och delta med såväl reflektioner och självvärdering. Vi ska stimulera eleven till att reflektera kring dennes roll i trafiken samt till att bistå med sin egen erfarenhet och kunskap i undervisningen. Metoder till att lyckas med sådan pedagogik grundar sig i grupparbeten där det ges utrymme för diskussioner och värderingar samt en inriktning där eleven är i centrum för att behov och förutsättningar ska tillgodoses. All teoriundervisning kommer ske med utgångspunkt i Sveriges Trafikskolans Riksförbunds (STR) undervisningsmaterial:

- Körkortsboken

- Teorihäftet

- Videofilmer och bilder

Därutöver kommer vi erbjuda diskussionsmaterial för grupparbete.

Den praktiska utbildningen – körlektionerna

Den praktiska utbildningen som erbjuds ska ske med personbil i varierande trafiksituationer. Utöver det ska eleven också delta i olika säkerhetskontroller, garagelektioner samt mörkerdemonstrationer för att en genomgående och omfattande praktisk utbildning ska erhållas. Betoningen kommer ligga vid elevens förmåga att själv reflektera och värdera olika trafiksituationer. Kravet som ställs på eleven i detta anspråk är att denne vid utbildningstillfällen ska vara påläst och väl förberedd. Därför ska vi sträva efter att implementera i största möjliga utsträckning STR:s undervisningsmaterial så att eleven får de verktyg den behöver. Till detta kommer vi använda oss av körkortsboken, körkortshäftet och vårt ansamlade material för att eleven ska nå det krav som ställs, innan körlektioner äger rum

Den teoretiska utbildningens struktur

Den teoretiska utbildningen ska portioneras till fyra teorilektioner efter det att eleverna välkomnats till vår trafikskola vid en informationsträff där vi ska informera om våra regler kring övningskörning och allmän information om körkortet. Vid samtliga teorilektioner ska körkortsbok och körkortshäfte användas.

Teorilektion 1	Teorilektion 2
Fordon och miljö Skolans rutiner Definitioner Bilens konstruktion Manövrering Last Miljöpåverkan	Människan och trafiken Alkohol och droger Gruppsyck Grundläggande trafikregler Inledande tätort Mindre landsväg
Teorilektion 3	Teorilektion 4
Körning i varierande trafikmiljöer Stadskörning Landsvägskörning Motorvägskörning	Bilkörning under speciella trafikförutsättningar Halkkörning Mörkerkörning Olyckstyper i trafiken

Den praktiska utbildningens struktur – körlektioner

Vid samtliga moment och delmoment kommer körkortsbok och körkortshäfte samt verktyglådan användas.

Moment	Innehåll
1	Körställning
2	Inledande manövrering
3	Växling
4	Lutning
5	Manövrering
6	Vård och kontroll
7	Samordning/Bromsning
8	Inledande tätort
9	Mindre landsväg
10	Stadstrafik
12	Motorväg
11	Landsväg
13	Mörker
14	Halt väglag
15	Stadstrafik
16	Landsväg

Körutbildning

Körutbildningen följer den momentordning och metodik som anges i STR:s praktiska lärarhandledning "Verktygslådan". Utbildningen utgår ifrån elevens tidigare kunskaper. För varje körövning ges mål och syfte. Eleven har före körlektion fått teoriuppgifter. Läraren går igenom ev. läxa. För att förtydliga och förstärka förståelsen hos eleven används körhäfte, ritblock och "verktygslådan". Läraren demonstrerar övningen först om det behövs, sedan sker instruerad övning och sist utför eleven övningen självständigt.

Därefter får eleven reflektera över sin egen körning och därigenom öka sin förmåga att ta till sig intryck och erfarenheter av de situationer som en bilförare ställs inför. Den kunskapen skall leda till att eleven får en realistisk självvärdering om sin egen körförmåga. Efter varje körlektion ger läraren eleven läxa i kör häftet till nästa körlektion. Genom denna läxa skall eleven alltid vara uppdaterad på teorin som berör kommande körlektion.

Tid: Varje lektion är 40 min.

Läromedel: STR:s verktygslåda, körkortsbok, teori och körhäfte.

Självvärdering tillämpas på samtliga kör moment

För att eleven skall kunna godkännas på varje kör moment krävs det förutom en godkänt körning även att han eller hon uppfyller kravet på självvärdering. Eleven skall under utbildningen uppnå en realistiskt och objektiv bedömning av sin egen körförmåga till att vara en fullvärdig medlem i trafiken.

Målet är uppnått när eleven:

- bedömer sin förmåga att köra på aktuell väg och i aktuell situation
- bedömer sin förmåga att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön
- bedömer sin förmåga att klara en uppkommen krissituation
- värderar det egna kör beteendet
- värderar hur den egna erfarenheten påverkar körningen.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Bilens Konstruktion och miljö	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven får en förståelse för hur viktigt det är att använda bilbälte och hur bilens skyddssystem samt ett tydligt körsätt påverkar såväl trafiksäkerheten som miljön.

Mål:

Eleven ska kunna redogöra hur el, kyl, styr och bromssystemet fungerar samt inneha kunskap om andra skyddssystem och förstå sambandet mellan bilens underhåll och miljö.

Självvärdering:

Eleven värderar sin kunskap om fordonets konstruktion och skyddssystem självständigt samt fordonets påverkan på miljön.

Reflektion:

Eleven ska reflektera kring konsekvenserna om fordonets underhåll uteblir.

Moment 1	Område:
1a. Stol och bälte	Oljehamnen
1b. Reglage	

Körställning

Syfte: Eleven är avspänd som förare och kan utan större problem kontrollera sitt fordon.

Mål: Eleven ska kunna inta en korrekt körställning och finna samt använda de olika manövrer, kontroll och hjälpgorganen.

Innehåll:

Övning Körställning 1a: stol och bälte och 1b: reglage

Eleven ska lära sig att:

- a) vara uppmärksam vid in- och urstigning.
- b) finna korrekt körställning samt göra vissa säkerhetskontroller.
- c) finna de kontrollinstrument och hjälpgorgan som eleven behöver känna till före igångsättningen.

- d) använda bilbältet på ett korrekt sätt.
- e) kontrollera att även passagerare använder bälte.
- f) ställa in backspeglarna så att bästa sikt bakåt uppnås.
- g) även med rätt inställda backspeglar kontrollera "döda vinklar".
- h) redogöra för riskerna med krockkuddar och bilbarnstol.

Målet är uppnått när eleven:

är uppmärksam vid in- och urstigning.
använder bilbälte på ett rätt och säkert sätt.
ställer in alla backspeglarna på ett sätt att bästa sikt bakåt uppnås.
gör en del av säkerhets kontroller.
finner de kontrollinstrument och hjälporgan som man behöver känna till innan körningen samt återge hur de fungerar eller hur man använder de.

Siälvvärdering: Göra en realistisk bedömning av hur målet för lektionen är uppfyllt eller ej.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Fordonets miljöpåverkan	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Eleven ska få insikt och förståelse ett korrekt körsätt och ett trafiksäkert beteende kan spara såväl miljö som ekonomi.

Mål:

Eleven ska ha kunskap om hur biltrafiken och hur sitt eget trafikbeteende kan påverka miljön.

Självvärdering:

Målet är uppnått när eleven kan värdera sin kunskap om biltrafikens och det egna trafikbeteendets inverkan på miljön.

Reflektion:

Eleven ska reflektera över hur fordonet och det egna trafikbeteendet påverkar miljön.

Moment 2	Övningsområde
Inledande manövrering	
2a. Start och stannande	Oljehamnen
2b. Krypkörning och styrning	

Inledande manövrering

Syfte: Eleven skall känna att den har bilen och dess rörelser under kontroll samt att fordonet framförs mjukt och behagligt på ett miljömässigt och trafiksäkert sätt.

Mål: Efter utbildningsmomentet ska eleven kunna starta motorn, ge tecken och stanna utan motorstopp samt styra och krypköra så att rattföringen och pedalarbetet sker på ett korrekt och av varandra oberoende sätt.

Innehåll:

Övning 2a: Start och igångsättning– stannande.

Eleven ska lära sig att:

- starta motorn under olika förhållanden och känna till om miljöfördelarna i turordning vid start
- hålla rätt handfattning på växelspaken och uppfatta fördelar med detta.
- uppmärksamma övrig trafik och ge tecken.
- köra igång bilen miljövänligt och utföra igångsättning utan ryckning.

Övning 2b Krypkörning – styrning

Eleven ska lära sig att:

- a) krypköra med lågt motorvarv med tanken på miljön och reglera hastigheten med kopplingen.
- b) styra och krypköra framåt och bakåt under olika lutningsförhållanden och förbi hinder.
- c) betona vikten av att blicken riktas dit man vill köra med en stabil kurshållning.

Målet är uppnått när eleven:

håller rätt handfattning på växelspaken.
innan körningen uppmärksammar övrig trafik och ger tecken.
kör igång bilen miljövänligt och mjukt genom att höja kopplingen behagligt.
stannar med hjälp av att släppa gaspedalen i god tid och bromsa mjukt.

Siälvvärdering: eleven bedömer sin förmåga att starta och stanna.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Ett sparsamt sätt och dess miljöpåverkan	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven ska få insikt och förståelse för hur man kan påverka vår miljö genom ett trafiksäkert beteende

Mål:

Eleven ska ha kunskap om hur det egna körsättet påverkar miljön och trafiksäkerheten.

Självvärdering:

Målet är uppnått när eleven värderar sin kunskap om hur det egna körsättet påverkar miljön och trafiksäkerheten.

Reflektion:

Eleven ska reflektera över vad konsekvenserna blir på miljön och trafiksäkerheten om ett felaktigt körsätt tillämpas.

Moment 3 Växling	Övningsområde:
3a. Uppväxling 3b. Bromsning 3c. Nedväxling	Emilstorp Håkanstorp Oljehamnen, Kirseberg-Rostorp

Växling

Syfte: Eleven har förståelse för hur växelval i förhållande till hastigheten bidrar till en ekonomisk, säker och miljövänlig körning. Genom träning lär eleven använda sig av olika bromstekniker för så liten miljöpåverkan som möjligt.

Mål: Eleven ska kunna använda sig av de olika växlarnas läge och känna till när upp- och nedväxling bör ske under olika hastigheter. Eleven ska också använda bromspedalen på ett miljö- och trafiksäkert sätt samt att arbetet med växelspaken, kopplingspedalen och gaspedalen sker utan att dennes blick lämnar vägen. Eleven ska också utföra sitt broms- och växelarbeta innan sväng i vägkorsning påbörjas.

Innhåll:

Övning 3a Uppväxling:

Eleven ska lära sig att:

- i stillastående hitta de olika växlarnas lägen.
- begripa förhållandet mellan växelval och motorvarv.
- begripa hur växelval och motorvarv påverkar bränsleförbrukningen.
- hur växelval påverkar motorns dragkraft.

Målet är uppnått när eleven kan:

- i stillastående hitta de olika växlarnas lägen.
- tillämpa ordningsföljden backspegel – döda vinkeln – tecken- kör.
- växla upp vid rätt hastighet och rätt motorvarv.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att växla upp vid rätt tillfälle.

Övning 3b Bromsning

Eleven ska lära sig att:

- tillämpa ordningsföljden – backspegel – broms – koppling.
- förstå motorbromsningens betydelse för miljön och bränsleförbrukning.
- bromsa från olika hastigheter och stanna vid angivet mål.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att kunna sänka farten och stanna vid angivet mål.

Övning 3c Nedväxling:

Eleven ska lära sig att:

- tillämpa ordningsföljden: uppmärksamma, tecken, släppa gaspedalen, bromsa mjukt och växla ner samt höja kopplingen innan svängen.
- anpassa farten mot korsning.
- välja rätt växel innan korsning
- använda motorbromsen och förstå vad detta innebär för miljön och ekonomin.
- hur man tittar före, i och efter sväng i en korsning.
- kunna växla ner utan att tappa kontrollen över trafiken och utan att kursstabiliteten försämras.

Målet är uppnått när eleven:

- tillämpar ordningsföljden: uppmärksamhet, tecken, släppa gaspedalen bromsa och växla ned innan korsningen.
- kan växla till lägre växel vid rätt tid.
- anpassar farten mot korsning, väljer rätt växel innan korsningen, kolla trafiken bakåt och fartökning och uppväxling efter svängen.
- Tittar rätt före, i och efter korsningen.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att växla ner och att svänga på ett säkert sätt.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Manövrering i lutning och miljön	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven ska ha kännedom om hur en fordonsförarens trafikbeteende och manövrering kan påverka såväl trafiksäkerheten som vår gemensamma miljö.

Mål:

Eleven har kännedom om hur fordonstrafiken påverkar miljön negativt och vara införstådd med vad som görs för att motverka miljöhotet. Eleven ska även ha förståelse för hur dennes val och motiv till resande och bilkörning påverkar det egna trafikbeteendet, trafiksäkerheten och miljön.

Självvärdering:

Eleven ska självständigt värdera hur denne kan påverka miljön både som person och som fordonsförare.

Reflektion:

Eleven ska reflektera över vilken miljöpåverkan denne har som fordonsförare

Moment 4 Lutning	Övningsområden:
4a. Start i motlut med p-broms Start i motlut utan p-broms Uppfång	Kirseberg Oljehamnen Håkanstorp
4b. Start i medlut	Videdal

Lutning

Syfte:

Träning av olika metoder som används för start och stannande i såväl med- som motlut och på så vis undvika olyckor och tillbud samt att uppvisa ett miljöanpassat körsätt i lutning.

Mål:

Eleven uppnår målet när denne kan starta i med- och motlut, med eller utan parkeringsbroms, samt vidta trafiksäker uppmärksamhet. Även uppfångning, korta stopp i motlut, ska kunna göras och använda sig av både motorbroms och rörelseenergi i ett bränslesparande syfte.

Innhåll:

Övning 4a Igångsätta med och utan parkeringsbroms i motlut

Eleven ska lära sig att:

- a) hålla bilen stilla då parkeringsbromsen lossas.

- b) uppmärksamma annan trafik innan igångsättning sker.
- c) starta utan parkeringsbroms i svag motlut.
- d) snabbt släppa bromsen och ge gas samtidigt som kopplingen höjs till dragläget.
- e) behärska bilen vid kort stopp i motlut, s.k. uppfångning.
- f) kunna utnyttja rörelseenergin.
- g) förstå vikten av avstånd till framförvarande för att få en jämnare fart.

Övning 4b Igångsättning i medlut

Eleven ska lära sig att:

- A- rulla igång i medlut med lämplig växel och utföra igångsättning framåt och bakåt.
- B- kunna använda rätt teknik vid start i medlut för miljön och ekonomin.

Målet är uppnått när eleven:

- håller bilen stilla i motlut då parkeringsbromsen lossas.
- startar utan parkeringsbroms i svag motlut.
- kollar trafiken via speglarna och döda vinkeln innan igångsättningen sker.
- ger sparsamt med gas.
- behärskar bilen vid stopp i motlut "uppfångning".
- sätter igång bilen i medlut med lämpligt växel.
- utnyttjar medlut för att uppnå ett minimum av utsläpp.

Siälvvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att manövrera fordonet i lutning.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Avgasernas inverkan på människan	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven ska få en kunskap för avgasernas påverkan på miljön, människan och djuren.

Mål:

Eleven ska få en kännedom om de ämnen som är farliga för människan samt hur man begränsar utsläppen. Lämpliga aspekter i detta avseende är minimering av tomgångskörning och allmän körning i garage.

Självvärdering:

Målet med att minimera utsläppen uppnår eleven genom att värdera sin egen kunskap och sin roll som fordonsförare.

Reflektion:

Eleven ska tänka på hur de alternativ de väljer under sin manövrering påverkar avgasutsläppen.

Moment 5 Manövrering	Övningsområde:
5a. Backning 5b. Vändning 5c. Parkering	Kirseberg - Rostorp Håkanstorp Oljehamnen

Manövrering

Syfte:

Eleven ska få en känsla för bilens dimensioner, i avseende längd och bredd, samt ett hänsynstagande till fordonets vändradie. Vidare ska övningen fokusera på risker som kan uppstå när fordonet backar, vänder och parkeras. Syftet är att belysa risker för medtrafikanter och andra fordon i och med det egna fordonets rörelser samt ett undvikande att bli ett hinder i trafiken. Därtill ska även miljömässig manövrering med begränsad tomgångskörning tas till hänsyn.

Mål:

Elevens körställning ska vara lämpligen intagen vid såväl rak backning som backning i sväng med åtföljande rak backning. Eleven ska också erhålla en god avsökning. Vidare ska eleven även ha en förmåga att bedöma fordonets begränsning i sid- och längdled, hjulens väg samt dess vridningspunkt så att en möjlig manövrering vid backning, vändning och parkering kan erhållas. Alternativ ska väljas där säkerheten och miljön prioriteras.

Innhåll:

Övning 5a Backning

Eleven ska lära sig att:

- a) inta rätt körställning.
- b) vilka skyldigheter som gäller vid backning.
- c) förstå bilens vridningspunkt och hjulens väg vid sväng bakåt och framåt.
- d) backa rakt och runt om ett hörn.
- e) styra under backning.
- f) använda de bästa metoderna ur miljösynpunkten.
- g) fundera på de risker som finns vid backning.
- h) självvärdering.

Målet är uppnått när eleven:

intar rätt körställning.
backar rakt med att ha uppmärksamhet runt om bilen.
vet vilka skyldigheter som gäller vid backning.
inser vilka risker som kan finnas vid backning.
kan bedöma bilens längd, bredd och hjulens väg vid sväng.
kan styra under backning och bedöma hur hjulen rullar.
backar i vänster och högersväng med upprättning rakt bakåt.
Miljöanpassning under backning.

Siälvvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att backa rakt bakåt och runt hörn.

Övning 5b Vändning

Eleven ska lära sig att:

- a) vända i tre- och fyrvägskorsning.
- b) göra en sax vändning.
- c) vända genom U-sväng.
- d) inse vilka risker som är förknippade med backning och vändning.
- e) ta hänsyn till miljön.

Målet är uppnått när eleven:

kan vända genom U-sväng.
kan vända i tre- och fyrvägskorsning.
kan vända på gatan (saxvändning).
begriper vilka risker som är kopplade ihop med vändning.
arbetar efter att minimera tomgångskörningen.

Siälvvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att backa och vända i olika korsningar och
Samtidig har förmåga att upptäcka risker i samband med backning.

Övning 5c Parkering

Eleven ska lära sig att:

- a) köra in i parkeringsruta s k *inkörning* och backa in i parkeringsruta s k *inbackning* samt påvisa fördelen med detta ur ett miljöperspektiv.
- b) fickparkera mellan bilar utmed en gata.
- c) titta rätt och använda sidospeglarna på ett lämpligt sätt.

- d) tillämpa de regler som gäller vid parkering och anpassa hastigheten.
- e) kunna få bilen att stå stilla i lutning med hjälp av växel eller snedställda hjul utöver p-bromsen.
- f) hur man förhindrar att bilen brukas av obehörig.
- g) undvika tomgångskörning.

Målet är uppnått när eleven:

- kollar rätt runt om kring bilen under parkering.
- använder olika hjälpmedel ex. speglarna och döda vinkeln.
- kör in och backar in i parkeringsruta.
- parkerar utmed en gata genom att backa mellan två parkerade bilar.
- parkerar med att undvika tomgångskörning.
- parkerar utan att bilen kan komma i rullning.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att parkera på olika sätt samtidigt samt har förmåga att upptäcka risker i samband med parkering.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Fordonets last	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven ska lära sig att lasta fordonet på ett säkert sätt och hur köregenskaperna påverkas av lasten, hur man kopplar bil med släpvagn samt kännedom om vilken vikt som är tillåten för det enskilda fordonet. Hänsyn ska tas till säkerheten och miljön.

Mål

Eleven ska känna reglerna för hur den pålagda lasten påverkar säkerheten och miljön.

Självvärdering:

Eleven uppnår målet när denne kan värdera sina kunskaper om lastens påverkan på trafiksäkerheten och miljön

Reflektion:

Eleven ska tänka på de konsekvenser och risker som följer om denne skulle lasta fel gällande trafiksäkerheten och miljön.

Moment 6	Övningsområde:
Vård och kontroll	
6a. Funktion och vård	Trafikskolans parkering
6b. Säkerhetskontroll	Bensinmack
6c. Last	

Vårdochkontroll

Syfte:

Eleven ska bli medveten om hur fordonet genom en säkerhetskontroll och åtgärder blir trafiksäker samt dess påverkan på såväl ekonomin som miljön.

Mål:

Målet är att eleven ska kunna utföra säkerhetskontroller och åtgärda fel eventuella fel och förslitningar som kan påverka trafiksäkerheten och miljön negativ. Därtill ska eleven också kunna placera och förankra lasten på ett ur trafiksäkerhetsperspektivet korrekt sätt.

Innehåll:

Övning 6a och 6b Funktion och vård- Säkerhetskontroll

Eleven ska lära sig att:

- a) använda instruktionsboken.
- b) avläsa instrument.
- c) kontrollera bromsar, styrinrättning, hjul och däck, belysning och elsystem, reflexer samt avgassystemet.
- d) återge de olika vätskornas funktion.
- e) utföra nivåkontroller samt vid behov fylla på bränsle, motorolja, bromsvätska, batterivätska, kylvätska, spolarvätska samt styr servoolja.
- f) kontrollera däckens mönsterdjup och tryckluft och deras betydelse för köregenskaper, miljöslitage, ekonomi och trafiksäkerheten.
- g) byta glödlampor, säkringar och torkarblad.
- h) redogöra för den ekonomiska, trafiksäkerhetens vinsten och miljöns vinsten med att bilens service program följs.

Målet är uppnått när eleven kan:

använda instruktionsboken.
avläsa instrument.
utföra säkerhetskontrollen rutinmässigt.
kontrollera bromsarna, styrinrättning, däck och belysning.
fylla på de olika vätskorna när det behövs.
kontrollera lufttrycket i däcken.
förutse risker med lånat fordon.
förstå att regelbunden kontroll och service ger bättre fordonsekonomi och renare miljö.
Göra noggrannare kontroll vid längre utflykter.

Övning 6c : Last

Eleven ska lära sig att:

- a) kontrollera fordonets vikt, längd, bredd, höjd och max last.
- b) fordonet får inte lastas på sådant sätt att sikten och möjligheter till manövrering hindras och att körriktningsvisare, strålkastare eller lyktor inte skymms.
- c) få förståelse för hur lasten påverkar bränsleförbrukningen och därigenom miljön.
- d) välja lastens placering på fordonet, förankra och täcka lasten.
- e) tolka fordonets registreringsbevis så att tillåtna vikter inte överskrids.
- f) hur släpvagnens vikt kan påverka körningen.
- g) tolka bogseringsregler.

Målet är uppnått när eleven kan:

lasta fordonet på ett säkert och lagligt sätt.
bedöma att köregenskaperna kan förändras när man kör med last.
fordonets vikt, längd, bredd, höjd och max last.
välja lastens placering på fordonet, förankra och täcka lasten.
tolka bogseringsregler.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att utföra nödvändiga kontroller på bilen och att upptäcka risker som är förknippade med bilens funktion.

Teorilektion 1	Plats	Kunskapskrav
Att köra med släpvagn	Teorisal Självstudier Bilen	Redogör

Syfte:

Eleven ska erhålla en förståelse kring de faror som är anknutna till körning med släpfordon samt skillnaderna mellan lätt och tung släpfordon. Utöver en riskmedvetenhet ska också ett miljömässigt hänsynstagande implementeras.

Mål:

Målet är uppnått när kunskap kring riskmedvetenheten, miljöpåverkan samt skillnaderna mellan lätt och tung släpvagn vid körning med släpvagn erhållits.

Självvärdering:

Eleven ska ha en förmåga att värdera sin kunskap om manövrering med släpvagn och ett miljömässigt hänsynstagande.

Reflektion:

Eleven ska tänka på risker förknippade med manövrering med släpvagn.

Moment 7	Övningsområde:
Samordning/ Bromsning	Videdal
7a. avsökning/riskbedömning	
7b. samordning/motorik	Kirseberg - Rostorp
7c. acceleration	
7d. hård bromsning	Håkanstorp

Samordning/Bromsning

Syfte:

Att eleven och läraren skall kunna kontrollera att de tidigare inlärd momenten är uppnådda och en fungerande sammanordning erhållits.

Övningen syftar till att öka elevens riskmedvetenhet, förbättra dennes uppmärksamhet, handlings- och bromsberedskap samt öka förståelsen begreppen kring hastighetsanpassningen. Därutöver ska en förståelse för hur en korrekt acceleration till den lämpliga hastigheten kan vara till gagn för miljön.

Mål:

Eleven uppnår målet när dennes manövrering och användning av fordonets reglage samt manöverorgan går i samklang med avsökningen. Vidare ska eleven också upptäcka och identifiera olika riskbetingade situationer. Därtill ska hårda inbromsningar och snabba accelerationer kunna utföras på ett trafiksäkert sätt.

Innehåll:

Övning 7a Avsökning och riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) tolka begreppen avsökning och riskbedömning.
- b) tyda begreppen periferiseende och direktseende.
- c) identifiera de olika vägmärken och förklara deras innebörd.
- d) ha uppsikt bakåt med hjälp av inre backspegel och sidospeglar.
- e) tänka på miljön och planera för en sparsam körning.

Målet är uppnått när eleven:

avsöker trafikmiljön och gör riskbedömning
förstår betydelsen av var man fäster blicken.
har uppsikt bakåt med hjälp av inre backspegel och sidospeglar.
kör sparsamt.
upptäcker vägkorsningar, vägmärken och vägmarkeringar.
tittar rätt, tolkar rätt och tar rätt beslut.

Övning 7b Samordning och motorik

Eleven ska lära sig att:

- a) ha automatisering av beteende under körning.
- b) använda olika reglage under körning.
- c) exemplifiera vanliga faktorer som kan avleda förarens uppmärksamhet.

Målet är uppnått när eleven:

tillämpar tidigare inlärd moment.
hanterar kontroll- och manöverorgan.
kan använda olika reglage under körning utan att uppmärksamheten försämras.

Övning 7c Acceleration

Eleven ska lära sig att:

- a) accelerera när det behövs.
- b) acceleration kan påverka miljön negativt.

Målet är uppnått när eleven:

accelererar
förstår att acceleration påverkar miljö

Övning 7d Hård bromsning

Eleven ska lära sig att:

- a) beskriva begreppen reaktionssträcka, bromssträcka, stoppsträcka och rörelseenergi.
- b) vissa faktorer påverkar sträckornas längd.

Målet är uppnått när eleven:

- kan bromsa i olika hastigheter utan att tappa kontrollen över bilen.
- känner till att stoppsträckan blir kortare med bromsberedskap.
- känner till att stoppsträckan blir avsevärt längre vid högre hastighet.

Siälvvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att samordna de tidigare inlärd momenten
Samt att bromsa i olika hastigheter och att accelerera. Eleven ska också
bedöma sin förmåga att upptäcka risker vid acceleration och hård bromsning

Teorilektion 2	Plats	Kunskapskrav
Grundläggande regler	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Eleven ska få de rätta verktyg denne behöver för att identifiera och tillämpa regler i olika trafiksituationer. Eleven ska få en ökad förståelse och respekt för regler och motivet regeltillämpningen.

Mål:

Eleven ska inneha en förmåga att redogöra för och exemplifiera lämpliga trafikregler genom att tyda olika situationer.

Självvärdering:

Eleven uppnår målet när denne kan värdera sina kunskaper om regler och hur dessa påverkar andra trafikanter.

Reflektion:

Eleven ska tänka på vilka konsekvenser som följer då gällande trafikregler inte följs korrekt och respekteras.

Moment 8	Övningsområde:
Inledande tätort	Kirseberg
8a. avsökning/riskbedömning	
8b. hastighetsanpassning	Håkanstorp
8c. placering	
8d. väjningsregler	Videdal

Inledandetätort

Syfte:

Eleven ska uppvisa en, ur trafiklärarens synvinkel, godkänd riskmedveten körning och under övningen träna på avsökning och rätt hastighetstillämpning före och i vägkorsning samt rätt placering av fordonet med ett hänsynstagande till väjningsreglerna. Eleven introduceras även till ett miljöanpassat körsätt i tätort

Mål:

Målet uppnås när eleven sammanordnar tidigare inlärd moment och tillämpar dem vid identifiering av vägkorsningar, vägmärken och trafikanter. Eleven ska även tillämpa grundläggande placerings- och

väjningsregler i samband och tillämpa rätt hastighet enligt gällande regler och förhållanden. Vidare ska eleven även bibehålla en säker och sparsam körning genom planering och rätt körsätt.

Innehåll:

Övning 8a Avsökning och riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) titta rätt med rörlig blick och systematisk avsökning.
- b) upptäcka trafikens förrådiska situationer i den aktuella trafikmiljön.
- c) vidta lämplig åtgärd.
- d) använda signaler och tecken i rätt tillfälle.
- e) tolka rätt- ta rätt beslut- rätt åtgärd.
- f) minska olycksrisken genom att köra defensiv och inta beredskap med hänsyn till:
andra trafikanters fel beteenden.
plösligt uppdykande faror.
- g) redogöra för betydelsen av de vägmärken och vägmarkeringar.

Målet är uppnått när eleven:

tittar rätt med rörlig blick och systematiskt.
upptäcker trafikens förrådiska situationer.
vidta/föreslå lämplig åtgärd.
minskar olycksrisken genom att köra defensivt och miljövänligt.

Övning 8b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

- a) hur man kör miljöanpassat i den aktuella trafikmiljön.
- b) anpassa hastigheten till: gällande hastighetsbestämmelse, väg och väglag, siktförhållanden, bilens skick och belastning och egen självfärdighet.
- c) undvika tomgångskörning.
- d) kunna stanna före varje förutsebart hinder.

Målet är uppnått när eleven:

har ett miljöanpassat körsätt.
anpassar hastigheten till vägen, sikten, trafikmiljön, andra trafikanter och bilens skick och belastning.
planerar att stanna före ett hinder som dyker upp på vägen utan hård inbromsning.

Övning 8c placering

Eleven ska lära sig att:

- a) tillämpa grundläggande placeringar.
- b) placera bilen på den bana som är avsedd för bilen d v s vägens uppdelning.
- c) välja rätt placering med hänsyn till väg, fordon, trafik och siktförhållanden.

Målet är uppnått när eleven:

tillämpar grundläggande placeringar på väg och i korsningar.

tillämpar placeringar till trafikförhållanden ex vägarbete, ett hinder och väglag.

Övning 8d Väjningsregler

Eleven ska lära sig att:

- a) upptäcka trafiksignaler, vägmärken och vägmarkeringar i god tid.
- b) tillämpa de väjningsregler som gäller i vägkorsning.
- c) tydligt visa egna avsikter för tillämpning av väjningsplikt.
- d) uppmärksamma andra trafikanters avsikter till ledning för egna åtgärder.
- e) vara beredd på andra trafikanters eventuella fel beteenden.
- f) köra defensivt.
- g) anpassar sitt körsätt för att uppnå en tydlig och sparsam körning.

Målet är uppnått när eleven:

tillämpar grundläggande väjningsregler.

upptäcker korsningar och anvisningar som finns.

tidligt visar sin avsikt att följa väjningsreglarna.

är beredd på andras fel beteenden i trafiken.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att: manövrera bilen - upptäcka risker – klara förrådiska situationer – placera rätt på vägen och i korsningar och att Tillämpa väjningsreglarna.

Teorilektion 2	Plats	Kunskapskrav
Olyckstyper i trafiken	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att eleven får en förståelse för vilka olyckstyper som är frekventa i vissa trafikmiljöer samt orsaker till varför olyckor i sådana situationer och i allmänhet sker. Eleven ska även ha en kännedom om gällande skyldigheter vid en trafikolycka samt de tillämpliga åtgärderna vid en sådan situation.

Mål:

Eleven ska kunna referera till de gällande skyldigheter vid en trafikolycka och redogöra den bakomliggande orsaken till varför vanliga olyckor sker. Vidare ska eleven även känna till de åtgärder som bör tas vid en trafikolycka.

Självvärdering

Eleven uppnår målet när denne kan värdera sin kunskap kring varför olyckor sker, tillämpliga åtgärder vid en olycksplats samt hur olyckor undviks tidigt.

Reflektion:

Eleven ska tänka på bakomliggande orsaker till trafikolyckor samt det egna körsättets roll för ett ökat riskmedvetande.

Moment 9	Övningsområde:
Mindre landsväg	Mölleberga, Bara, Nordanå
9a. avsökning/riskbedömning	Torup, Bokskogen, Kvarnby
9b. samordning/motorik	
9c. acceleration	
9d. hård bromsning	
9e. järnvägs korsning	

Mindre landsväg

Syfte:

Syftet är att elevens uppmärksamhet långt fram ökar samtidigt som ett säkerhets- och miljöanpassat körsätt tillämpas med hänsyn till placering och hastighetsanpassning i förhållande till väg, trafik och sikt. Eleven ska också inges insikt att denne upplever en respekt för järnvägs korsning så att olyckor med tåg kan undvikas.

Mål:

Eleven ska kunna samordna de färdigheter den erhållit tidigare på mindre landsväg med avseende hastighetstillämpning, avsökning, övrig trafik och vägslag. Eleven ska även kunna upptäcka och tillämpa de bestämmelser för ett trafiksäkert passerande vid järnvägs korsning

Innehåll:

Övning 9a Avsökning och riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) att ha rörlig blick.
- b) tillämpa en korrekt avsökningsteknik i den aktuella trafikmiljön.
- c) upptäcka trafikens förrådiska situationer.
- d) förstå anvisningarna och att tolka de rätt.

Målet är uppnått när eleven:

har rörlig blick.
bedömer risker.
är förutseende.
utnyttjar sin periferiseende under körning.
förstår att med rätt avsökning lättare upptäcker risker

Övning 9b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

- a) anpassa/välja rätt hastighet med beaktande av: den aktuella trafikmiljön, väg och väglag, bilens skick och belastning, egen självfärdighet, miljö och bränsleförbrukning.
- b) välja rätt hastighet utan att köra överdrivet långsamt.
- c) välja hastighet så att det är möjligt att stanna genom överblickbart område och framför varje förutsebart hinder.

Målet är uppnått när eleven:

anpassar hastigheten till vägen, sikten och övrigt trafik.
tillämpar en miljöanpassad körsätt och utnyttjar körteknik för att åstadkomma en så låg bränsleförbrukning som möjligt.

Övning 9c Placering

Eleven ska lära sig att:

- a) tillämpa grundläggande placeringar.
- b) välja rätt placering med hänsyn till väg, fordon, trafik och siktförhållanden.
- c) ha kursstabilitet och håller tillräckligt avstånd till framförvarande fordon.
- d) uppfatta mörka och ljusa kurvor och hur de påverkar placeringen.
- e) välja lämplig placering vid möte.
- f) ge oskyddade trafikanter tillräckligt utrymme.
- g) utnyttja "Mötesplats" vid ett möte på smala vägar.

Målet är uppnått när eleven:

placerar rätt på vägen och i kurvor.
har rätt placering vid möte.
har rätt avstånd till framförvarande fordon.
Kan bromsa hårt utan att tappa kontrollen på körbanan .

Övning 9d Väjningsregler

Eleven ska lära sig att:

- a) upptäcka trafiksignaler, vägmärken och vägmarkeringar i god tid.
- b) tillämpa de väjningsregler som gäller i vägkorsning.
- c) tydligt visa egna avsikter för tillämpning av väjningsplikt.
- d) uppmärksamma andra trafikanters avsikter till ledning för egna åtgärder.
- e) vara beredd på andra trafikanters eventuella fel beteende.
- f) uppfatta enskild väg samt grundreglarna på utfart och infarter.
- g)

Målet är uppnått när eleven:

tolkar vägmärken och vägmarkeringar och kan tillämpa väjningsreglarna.
i god tid visar vilken regel som ska tillämpas för att inte hamna i en paniksituation.

Övning 9e Järnvägs korsning

Eleven ska lära sig att:

- a) tolka de anvisningar som finns vid en järnvägs korsning.
- b) hur man närmar sig och passerar en järnvägs korsning.
- c) inse svårigheterna vid passerande av järnvägs korsning vid nedsatt sikt.
- d) sannolikhetsinläring ofta är en bidragande orsak till olyckor vid järnvägs korsning.
- e) tänka på de faktorer som påverkar hastigheten.
- f) vad och hur man ska göra vid nödstopp i anslutning till en järnvägs korsning.
- g) närmar sig korsningen på ett miljövänligt sätt och att stänga av motorn vid passerande av tåget.
- h) tolka lokförarens svåra situation när han ser en bil närmar sig korsningen vid nedsatt sikt.
- i) stanna och parkera på ett rätt sätt.

Målet är uppnått när eleven:

upptäcker och passerar korsningen på ett säkert sätt.
tolkar och tillämpar de anvisningar som kan finnas vid en järnvägs korsning.
inser svårigheterna vid passerande av järnvägs korsning vid nedsatt sikt.
stanna och parkera på ett riktigt sätt.
avgör om omkörning kan ske.
förstår att sannolikhetsinläring ofta är en bidragande orsak till olyckor vid järnvägs korsning.
kan ta de nödvändiga åtgärderna vid ett motorstopp vid järnvägs korsningen.

Siälvvärdering:

Eleven bedömer sin förmåga att köra på mindre landsväg och att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön.
Eleven bedömer sin förmåga att klara förrådiska situationer och att tillämpa väjningsreglerna.
Eleven ska också värdera det egna kör beteendet och hur den egna erfarenheten påverkar körningen.

Teorilektion 3	Plats	Kunskapskrav
Stadskörning	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att eleven lär sig orientera sig i stadstrafik enligt trafikregler. Eleven ska även uppvisa ett samspel med omgivande trafik och kunna underlätta sin körning genom att planera i förtid och veta de fördelar som följer med hänsyn till trafiksäkerheten och miljön.

Mål:

Målet uppnås när eleven identifierar olika anvisningar vad gäller vägmärken, vägmarkeringar och ljussignaler samt prioritera inbördes de informationskällorna som följs. Därtill ska eleven kunna tolka de olika reglerna varpå rätt beslut fattas. Eleven ska även ha kännedom om hur denne som fordonsförare kan bidra till en trafiksäker och miljömedveten stadskörning.

Självvärdering:

Målet är uppnått när eleven värderar sina kunskaper när det gäller regeltillämpning, planering, uppmärksamhet i olika trafiksituationer och körning i stadstrafiken.

Reflektion:

Eleven ska tänka på skillnader gällande miljöpåverkan, risker och uppmärksamhet under körning i stadsmiljö kontra andra trafikmiljöer.

Moment 10	Övningsområde:
Stadstrafik 10a. avsökning/riskbedömning 10b. hastighetsanpassning 10c. högerregel 10d. huvudled 10e. trafiksignal 10f. enkelriktad gata 10g. cirkulationsplats 10h. körfält 10i. vändning/parkering	Malmö

Stadstrafik

Syfte:

Elevens förståelse av vad en god uppmärksamhet, hastighetsanpassning, rätt placering och rätt regeltillämpning i olika trafiksituation under stadskörning betyder för såväl trafiksäkerhet som miljö. Fokus ligger på elevens förståelse av fördelarna med en bra planering och tidig avsökning.

Mål:

Målet är att eleven tillämpar ett körsätt i stadstrafiken med hänsyn till god uppmärksamhet, rätt hastighetsanpassning och placering i förtid. Eleven ska även tillämpa de gällande väjningsregler och uppvisa en tydlig avsikt att följa dem. Därtill ska eleven kunna hålla rätt avstånd till framförvarande fordon och intilliggande trafik på ett trafiksäkert sätt samt planera sin körning i förtid. Eleven ska

även kunna tillämpa regler och ett trafiksäkert körsätt vid byte av körfält, omkörning, vändning, stannande och parkering. Speciell hänsyn ska tas till en miljömedveten stadskörning.

Innehåll:

Övning 10a Avsökning och riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) titta rätt med rörlig blick och har en avsökningsteknik i den aktuella trafikmiljön.
- b) upptäcka trafikens förrådiska situationer.
- c) inte glömma de dolda faror som kan plösligt dyker upp i den aktuella trafikmiljön och vidta lämpligt åtgärd.
- d) minska olycksrisken genom att köra defensivt och inta beredskap vid andra trafikanters fel beteende.
- e) redogöra för betydelsen av de vägmärken och vägmarkeringar som förekommer.
- f) titta rätt- tolka situationen rätt och ta rätt beslut.

Målet är uppnått när eleven:

har god uppsikt framåt, bakåt, och sidorna.
ser och tolkar vägmärken och andra anvisningar.
närmar sig en korsning på ett rätt och säkert sätt.
är riskmedveten och skärper uppmärksamheten vid eventuella faror.
håller rätt avstånd till framförvarande trafikanter.

Övning 10b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

- a) tillämpa en korrekt hastighetsanpassning i den aktuella trafikmiljön.
- b) Hur hastighetsanpassning kan påverka miljön och bränsleförbrukning .
- c) välja rätt hastighet så att det är möjligt att stanna genom överblickbart område och framför varje förutsebart hinder.
- d) tolka de olika mittlinjer och bashastigheten.

Målet är uppnått när eleven:

anpassar hastigheten
planerar sin körning utan att köra överdrivet långsamt
passerar ett vägarbete område på ett säkert sätt
minimerar bränsleförbrukning och undviker onödiga stopp och accelerationer
kör sparsamt

Övning 10c Högerregel

Eleven ska lära sig att:

- upptäcka trafiksignaler, vägmärken och vägmarkeringar i god tid.
- bedöma risker i samband med sväng i en korsning.
- tillämpa de väjningsregler som gäller i vägkorsning.
- vara beredd på andra trafikanters eventuella fel beteenden.

Målet är uppnått när eleven:

tittar rätt i korsningar.
tillämpar högerregel.
förutser risker vid sväng i korsningar.
tillämpar väjningsreglerna vid sväng till höger och vänster.
har beredskap att stanna när det behövs.

Övning 10d Huvudled

Eleven ska lära sig att:

- tolka huvudleds vägmärke.
- uppmärksamma andra trafikanters avsikter till ledning för egna åtgärder.
- tillämpa huvudleds regler och vara beredd på andra trafikanters eventuella fel beteenden.

Målet är uppnått när eleven:

förstår huvudledsbetydelse och kör på ett riktigt sätt.
är beredd på andra trafikanters fel beteenden.
kan vägmärken om huvudled.

Övning 10e Trafiksignal

Eleven ska lära sig att:

- förstå de olika anvisningarnas rangordning.
- anpassa hastigheten mot en signalerad korsning och ha beredskap att stanna mjukt om det krävs.
- hur man tillämpar sparsam körning.

Målet är uppnått när eleven:

rangordnar de olika anvisningarna.
förstår de olika signaler och vad konturpilen innebär.
räknar med att andra trafikanter kan ha grönt ljus samtidigt.
förstår innebörden av gult fast och blinkande sken.
anpassar körningen så att eleven inte hamnar i en situation som gör att hon är tvungen att tvärbromsa.
förutser olika risker.

Övning 10f Enkelriktad

Eleven ska lära sig att:

- det gäller särskilda regler på enkelriktade gator.
- tolka de vägmärken som finns på enkelriktade gator.
- förutse risker.
- placera fordonet rätt.
- vara särskilt uppmärksam på gående, cyklande, mopedister och stillastående fordon.

Målet är uppnått när eleven:

- kan förutse risker.
- placerar fordonet rätt.
- förstår de anvisningarna som kan finnas på enkelriktade gator.

Övning 10g cirkulationsplats

Eleven ska lära sig att:

- tillämpa de väjningsregler som gäller i cirkulationsplats.
- välja placering före, genom och efter cirkulationsplats.
- tydligt visa egna avsikter.
- välja rätt hastighet i förhållande till trafik, väglag och kurvradie.
- uppmärksamma andra trafikanters avsikter till ledning för egna åtgärder.
- vara särskilt uppmärksam på tvåhjuliga fordon.

Målet är uppnått när eleven:

- förutser olika risker.
- närmar sig en cirkulationsplats på ett miljövänligt sätt.
- placerar rätt före, i och efter en cirkulations plats.
- tillämpar väjningsreglerna.
- lämnar en cirkulationsplats på ett riktigt sätt.
- använder tecken när det behövs.

Övning 10h Körfält

Eleven ska lära sig att:

- tolka de olika typer av körfält och vilka regler som gäller.
- förutse risker vid körning i körfält.
- placera bilen i höger körfält och använda vänster körfält vid omkörning.
- placera bilen rätt i körfält d.v.s. i mitten av markerat körfält.
- välja körfält med hänsyn till anvisningar, fortsatt färd eller andra omständigheter.

Målet är uppnått när eleven:

- väljer rätt körfält.

gör körfältsbyte på ett riktigt sätt med att anpassa farten, kontrollera via speglarna och döda vinkeln.
inser de risker som kan uppkomma vid kökörning, körfältsbyte och oskyddade trafikanter.
har rätt avstånd till framförvarande fordon, 3- sekunds regeln.
kör bredvid andra fordon på ett säkert sätt.
tillämpar kugghjulsprincipen när det behövs.
inser risker vid omkörning och särskild vid omkörning till höger.

Övning 10 i Vändning och Parkering

Eleven ska lära sig att:

- a) tillämpa de reglerna som gäller för vändning och parkering.
- b) vända i tre- och fyrvägskorsningar på ett säkert sätt och utan att fara eller hinder uppstår.
- c) undvika tomgångskörning vid vändning och parkering.
- d) tolka vägmärken som gäller vändning, stannande och parkering.
- e) köra in och backa in i en parkeringsruta.
- f) fickparkera mellan bilar utmed en gata.
- g) bedöma med hjälp av storleken på luckan om man ska köra – eller backa in.

Målet är uppnått när eleven:

tillämpar olika vändningar.
tillämpar de reglerna som gäller vid stannande, parkering och vändning.
miljömässigt parkerar eller vänder.
tolkar de olika vägmärken och vägmärkes kombination.
tolkar datum zon parkering och klockslag.

Siälvvärdering:

Eleven ska bedöma sin förmåga att köra i tätt stadstrafik och att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön.

Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en förrädisk situation samt värderar det egna kör beteendet och hur den egna erfarenheten påverkar

körningen.

Teorilektion 3	Plats	Kunskapskrav
Motorväg	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Eleven ska erhålla en riskmedvetenhet under körning på motorväg och motortrafikled, med ett hänsynstagande till den ökande olycksökningen vid fartökning. Eleven ska även få en ökad förståelse för vikten av god uppmärksamhet, hastighetsanpassning, och avståndsbedömning beträffande trafiksäkerhet och miljömässig körning.

Mål:

Eleven uppnår målet när denne känner till de risker som existerar vid högre hastigheter. Vidare ska eleven även ha en kännedom om hur man anpassar sin körning vid på- och avfarter och hur samspelet med övrig trafik på motorväg sker på bästa möjliga sätt.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne värderar sina kunskaper kring körning på motorväg, upptäcker risker i god tid samt planerar sin körning enligt trafiksäkerheten och miljön.

Reflektion:

Eleven ska tänka över skillnader beträffande miljöpåverkan, risker och uppmärksamhet mellan körning på motorväg och körning i andra trafikmiljöer.

Moment 12	Övningsområde:
Motorväg	Malmö - Inre ringvägen
12a. avsökning/riskbedömning	Malmö - Yttre ringvägen
12b. samordning/motorik	Riksväg 11
12c. acceleration	
12d. hård bromsning	

Motorväg

Syfte:

Syftet är att eleven får en riskmedvetenhet vid motorvägskörning eller körning på annan trafikled beträffande ökad olycksrisk vid fartökning. Eleven ska även erhålla en förståelse för varför god uppmärksamhet, bra hastighetsanpassning och rätt avståndsbedömning är avgörande för en trafiksäker och miljömässig körning.

Mål:

Målet är att elevens körning ska utvecklas till ett trafiksäkert och miljöanpassat körsätt och att eleven ska kunna utföra regelrätta på- och avfarter samt korrekt regeltillämpning gällande motorväg och motortrafikled. Vidare ska eleven kunna accelerera bestämt i förhållande till den befintliga

trafikrytmen på motorvägen samt tillämpa en korrekt hastighet vid avfart så att bakomvarande trafik inte störs. Därtill ska eventuell motorbromsning tillämpas för ett sparsamt körsätt.

Innehåll:

Övning 12a Avsökning och riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) tillämpa en korrekt avsökningsteknik i den aktuella trafikmiljön.
- b) titta rätt med rörlig blick.
- c) upptäcka trafikens förrådiska situationer.
- d) förstå andra trafikanters fel beteenden och vid behov vidta/föreslå lämplig åtgärd.
- e) minska olycksrisken genom att köra defensivt och inta beredskap vid plötsligt uppdykande faror.

Målet är uppnått när eleven:

förstår riskerna vid körning på motorväg och motortrafikled.
kör defensivt och har rörlig blick med beredskap för uppdykande faror.

Övning 12b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

Anpassa/välja rätt hastighet med beaktande av:

gällande hastighetsbestämmelse, väg och väglag.
miljön och bränsleförbrukning.
väderleks och siktförhållanden.
bilens skick och belastning och egen självfärdighet.
olika miljöeffekter och övriga trafikförhållanden.
välja rätt hastighet utan att köra överdrivet långsamt.
välja hastighet så att det är möjligt att stanna genom överblickbart område och framför varje förutsebart hinder.

Målet är uppnått när eleven:

accelererar bestämt vid påfart till motorvägens trafikrytm.
bedömer riskerna.
håller ett riktigt avstånd till framförvarande så att onödiga inbromsningar undviks.
anpassar hastigheten vid avfarter så att inte störa bakomvarande trafik.
med tanke på miljön anpassar han hastigheten och utnyttjar motorbromsning så smidigt att bränsleförbrukning minimeras.

Övning 12c Motorväg

Eleven ska lära sig att:

- a) vad motorväg innebär.
- b) förstå de speciella regler som gäller på motorväg.
- c) förstå riskerna vid körning på motorväg.
- d) utföra påfart från accelerationsfält.
- e) anpassa hastigheten med hänsyn till trafik rytmen på motorvägen.
- f) ge tecken i god tid och hålla avstånd.
- g) köra om ifall det är nödvändigt.
- h) vara uppmärksam på bakomvarande trafik.
- i) köra på en avfart med att ge tecken i god tid utan att sänka farten innan man är på avfarten.
- j) Självvärdering.

Målet är uppnått när eleven:

gör påfart och avfart på ett säkert och miljövänligt sätt.
följer anvisningar.
förstår riskerna vid körning på motorväg.
är uppmärksam på bakomvarande trafik.
ger tecken i god tid och håller tillräckligt avstånd.

Övning 12d Motortrafikled

Eleven ska lära sig att:

- a) vad motortrafikled innebär.
- b) förstå de speciella regler som gäller på motortrafikled.
- c) förstå riskerna vid körning på motortrafikled.

Målet är uppnått när eleven:

bedömer riskerna vid körning på motortrafikled.
tillämpar de regler som gäller på motortrafikled.

Självvärdering:

Bedömer sin förmåga att köra på motorväg och motortrafikled.
Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en krissituation på ett säkert sätt. Eleven värderar hur den egna erfarenheten
Och det egna kör beteendet påverkar körningen

Teorilektion 3	Plats	Kunskapskrav
Landsvägskörning	Teorival Självstudier	Redogör

Syfte:

Eleven ska ha ett riskmedvetande vid landsvägskörning som omfattar en god uppmärksamhet, hastighetsanpassning och avståndsbedömning för en trafiksäker och miljövänlig landsvägskörning

Mål:

Eleven ska ha en kännedom om risker som medföljer med högre hastigheter och bedöma rätt avstånd vid på- och avfarter samt omkörning. Vidare ska eleven även kunna redogöra för riskerna med en vänstersväng på landsväg. Eleven ska också uppvisa ett hänsynstagande till miljöpåverkan vid olika hastigheter.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne värderar sin förmåga att köra på landsväg, upptäcka risker i god tid samt planerar körningen utifrån miljö och trafiksäkerhet.

Reflektion:

Eleven ska tänka på de skillnader vad gäller miljöpåverkan, risker och uppmärksamhet mellan landsväg och körning i andra trafikmiljöer.

Moment 11

Landsväg

- 11a. avsökning/riskbedömning
- 11b. hastighetsanpassning
- 11c. placering
- 11d. påfart/avfart
- 11e. omkörning
- 11f. vändning/parkering

Övningsområde:

- Riksväg 11 – Staffanstorp
- Malmövägen – Staffanstorp
- Kabbarp – Tottarp
- Görslöv – Burlöv

Landsväg

Syfte:

Eleven ska erhålla ett riskmedvetande vid landsvägskörning samt den förståelse som behovet av god uppmärksamhet, hastighetsanpassning och avståndsbedömning innebär för trafiksäkerheten och miljön.

Mål:

Eleven har uppnått målet när denne tillämpar en säker och miljövänlig körning på landsvägar med olika hastighetsregler samt utför regelrätta av- och påfarter samt omkörningar. Vidare ska eleven

även kunna utföra vändningar och parkeringar samt redogöra för de risker som är utmärkande vid körning på landsväg.

Innehåll:

Övning 11a Avsökning och Riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- a) titta rätt med rörlig blick och har en avsökningsteknik i den aktuella trafikmiljön.
- b) titta systematiskt.
- c) upptäcka trafikens förrådiska situationer.
- d) identifiera var och när det finns större risk för vilt.
- e) vidta/föreslå lämplig åtgärd vid en viltolika.
- f) anpassa körningar när han passerar vägarbete område.
- g) tolka vägmärken.
- h) utnyttja fordonet rörelse och att använda olika sätt att sänka farten.
- i) planera körningen så att bränsleförbrukning minskar.
- j) minska olycksrisken genom att köra defensivt och inta beredskap med hänsyn till:
andra trafikanters fel beteenden.
plötsligt uppdykande faror.

Målet är uppnått när eleven:

förstår vikten av god uppmärksamhet.
förstår de risker som vägarbetarna möter i sin arbetsplats.
kan bedöma att högre fart innebär mer risk.
förstår att det är större risk för vilt vid vissa tider på dagen och man kan minska risken genom rätt avsökning av området bredvid vägen.

Övning 11b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

- a) anpassa/välja rätt hastighet med beaktande av:
gällande hastighetsbestämmelse.
väg och väglag.
väderleks och siktförhållanden.
egen självfärdighet.
bilens skick och belastning.
olika miljöeffekter
- b) Hur hastighetsanpassning påverkar bränsleförbrukning.
- c) tolka fartblindhet och tunnelseende.

Målet är uppnått när eleven:

kör sparsamt
anpassar hastigheten till sikt, väglag och trafikmiljö utan att körningen blir överdrivet långsam så att trafiken hindras
utnyttjar motorbromsningen för att minska bränsleförbrukningen
accelererar vid påfart till större väg på kortaste möjliga sträcka och växlar till högsta möjliga växel

Övning 11c Placering

Eleven ska lära sig att:

- tillämpa grundläggande placeringar.
- välja rätt placering med hänsyn till väg, fordon, trafik, möte och siktförhållanden.
- förstå svårigheterna med avståndsbedömning.
- titta flera gånger efter mötande och bakomvarande trafik.
- ge oskyddade trafikanter tillräckligt utrymme.
- tolka reglerna om vägrenskörning.

Målet är uppnått när eleven:

väljer rätt placeringar med hänsyn till trafikmiljön.
förstår vilka som får använda vägrenen.
bedömer riskerna vid användande av vägrenen.
använder vägrenen vid påfart och avfart.
förstår svårigheterna med avståndsbedömning.
tar hjälp av tre sekunders regel och kantstolparna vid avståndsbedömningen.

Övning 11d Påfart och Avfart

Eleven ska lära sig att:

- hur man kör fram mot en större väg utan risk.
- tolka de reglerna för höger- och vänstersväg
- redogöra för de särskilda risker som är förknippade med påfart och avfart.
- hur man använder vägrenen vid av- och påfart när det behövs.
- ge tecken i god tid.
- välja rätt placering, rätt hastighet, observera övrig trafik.
- köra in på större väg med riskbedömning.
- redogöra för hur man genomför en avfart till vänster på olika sätt.
- accelerera.

Målet är uppnått när eleven:

kör fram mot och in på en större väg på rätt sätt.
har uppmärksamhet och observerar övrigt trafik vid påfart och avfart.

väljer rätt placering, rätt hastighet och ger tecken i god tid.
förstår riskerna vid högersväng.
bedömer avstånd.
använder vägrenen vid behov.
accelererar efter sväng.

Övning 11e Omkörning

Eleven ska lära sig att:

- bedöma siktsträcka och omkörningssträckans längd.
- observera framför- och bakomvarande trafik.
- upptäcka korsningar, risk för bländning och vid behov avbryta omkörningen.
- tillämpa omkörningsreglerna och principen "tre steg".
- styra in i rätt tid efter omkörningen.
- underlätta omkörning med att använda vägrenen om det är möjligt som hjälp då han blir omkörd.

Målet är uppnått när eleven:

bedömer siktsträckans- och omkörningssträckans längd.
förstår de risker som finns vid omkörning av stora fordon.
använder mjuka ratt rörelser båda före och efter omkörningen.
tillämpar omkörningsreglerna.
kan avbryta omkörningen om det behövs.
kan underlätta en omkörning.

Övning 11f Vändning och Parkering

Eleven ska lära sig att:

- tolka de reglerna som gäller för vändning, stannande och parkering.
- tolka de reglerna som gäller vid nödstopp.

Målet är uppnått när eleven:

bedömer var och när det är olämpligt eller förbjudet att vända, stanna och parkera på landsväg.
väljer lämplig plats och sätt att vända med hänsyn till trafik och sikt.
stannar och parkerar på rätt plats på landsväg.

Siälvvärdering:

Bedömer sin förmåga att köra på landsväg och att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön. Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en krissituation på ett säkert sätt. Eleven värderar hur den egna erfarenheten och det egna kör beteendet påverkar körningen.

Teorilektion 4	Plats	Kunskapskrav
Mörker	Teorival Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att eleven förstår de risker som tillkommer en vägtrafikanter i mörker och de begränsningar som människor har vid nedsatt sikt.

Mål:

Eleven uppnår målet när kunskap om de risker som föreligger vid körning i mörker erhålles. Eleven ska även förstå hur avgörande en rätt ljus teknik är för en säker mörkerkörning samt känna till att människors uppfattningsförmåga begränsas vid nedsatt sikt.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne värderar sina kunskaper om mörkerkörning samt att i god tid upptäcka risker som är anknutna till mörkerkörning och nedsatt sikt.

Reflektion:

Eleven ska tänka på skillnader beträffande risker, begränsningar och uppmärksamhet mellan körning i nedsatt sikt och mörkerkörning kontra körning i dagsljus.

Moment 13	Övningsområde:
Mörker	Bokskogen
13a. avsökning/riskbedömning	
13b. samordning/motorik	
13c. acceleration	
13d. hård bromsning	
13e. omkörning	
13f. parkering	
13g. nedsatt sikt	

Mörker

Syfte:

Att öka elevens förståelse för de risker som föreligger vid mörkerkörning. Eleven ska också påvisa rätt ljus teknik för en säker körning i mörker.

Mål:

Målet är uppnått när eleven anpassar sin körning och ljus teknik med hänsyn till andra vägtrafikanter i mörker och inneha ett riskmedvetande. Därtill ska eleven även kunna välja en säker plats för stannande och parkering.

Innehåll:

Övning 13a Avsökning och Riskbedömning

Eleven ska lära sig att:

- titta rätt med rörlig blick.
- använda de olika ljus som bilen har, och vilka regler som gäller för dem.
- Hur man tillämpar en bra avsökning i olika mörkersituationer.
- upptäcka trafikens förrådiska situationer i samband med mörker körning.
- Hur mörker påverkar människans seende.
- minska olycksrisken genom att köra defensivt och inta extra beredskap i mörker.

Målet är uppnått när eleven:

använder de olika ljus som bilen har.
tillämpar en bra avsökning i olika mörkersituationer.
kan stanna inom den sträcka som hon överblickar.
kör defensivt och intar extra beredskap i mörker.
förstår de risker som mörkerkörning innebär.

Övning 13b Hastighetsanpassning

Eleven ska lära sig att:

- anpassa/välja rätt hastighet med beaktande av:
gällande hastighetsbestämmelse och väg och väglag.
väderleks och siktförhållanden.
egen självfärdighet och övriga trafikförhållanden.
välja rätt hastighet utan att köra överdrivet långsamt.
- välja hastighet så att det är möjligt att stanna genom överblickbart område och framför
Varje förutsebart hinder.
- förstå stoppsträckorna i olika farter i förhållande till siktsträckorna i mörker.

Målet är uppnått när eleven:

anpassar hastigheten till siktförhållanden, väglag, väderlek, övriga trafikförhållanden.
väljer rätt hastighet så att det är möjligt att stanna genom överblickbart område och framför
varje förutsebart hinder.

Övning 13c Mörkerdemonstration

Eleven ska lära sig att:

- bedöma siktsträckor och stoppsträckor.
- använda rätt ljusbehandling vid möte och omkörning.
- vidta åtgärder vid nödstopp.
- använda helljus om det passar och tillåtet.

Målet är uppnått när eleven:

använder rätt ljusbehandling vid möte och omkörning.
kan bedöma siktsträckor och stoppsträckor.
Vidtar rätt åtgärder vid nödstopp..

Övning 13d Möte

Eleven ska lära sig att:

- förstå riskerna vid möte i mörker och hur de kan minskas.
- utföra rätt ljusväxling vid möte.
- välja rätt belysning.
- välja rätt belysning vid stannande och parkering.
- kunna bedöma risk för bländning.

Målet är uppnått när eleven:

förstår riskerna vid möte i mörker.
väljer rätt belysning och utför rätt ljusväxling vid möte.
väljer rätt belysning vid stannande och parkering.

Övning 13e Omkörning

Eleven ska lära sig att:

- välja rätt hastighet med hänsyn till siktsträcka, vägbredd och risk för bländning.
- välja rätt belysning.
- utföra riktig ljusväxling vid omkörning.
- tolka riskerna vid omkörning i mörker och hur de kan minskas.

Målet är uppnått när eleven:

ser rätt och väljer rätt hastighet.
väljer rätt ljus och gör riktig ljusväxling.
kör om i mörker på ett säkert och rätt sätt.

Övning 13f Parkering

Eleven ska lära sig att:

- välja rätt plats för parkering i mörker.
- välja rätt belysning vid parkering i mörker.
- vara riskmedveten vid parkering på en väg i mörker.
- förstå de reglerna som gäller vid parkering i mörker.

Målet är uppnått när eleven:

Parkerar rätt på en lämplig plats med rätt belysning i mörker.

Övning 13g Nedsatt sikt

Eleven ska lära sig att:

- a) förstå och tolka nedsatt sikt.
- b) välja hastighet i förhållande till det begränsade siktområdet.
- c) välja säker avstånd till framförvarande, mötande och väggkant.
- d) välja rätt belysning som är lämplig i olika typer av nedsatt sikt.
- e) behärska de speciella krav som körning vid nedsatt sikt medför.
- f) avsöka siktområdet samt vara beredd på andra trafikanters fel beteenden.
- g) vara förutseende och ha särskild höjd beredskap för plötsligt uppdykande faror.

Målet är uppnått när eleven:

- anpassar hastigheten så att han kan stanna inom siktsträckan.
- förstår riskerna när sikt sträckan försämras p g a bländade sol, snörök, dimma etc.
- väljer rätt belysning som är lämplig i olika typer av nedsatt sikt.

Självvärdering: Eleven bedömer sin förmåga att köra i mörker och nedsatt sikt.

Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en krissituation på ett säkert sätt. Eleven värderar hur den egna erfarenheten och det egna kör beteendet påverkar körningen i mörker.

Teorilektion 4	Plats	Kunskapskrav
Halkkörning	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att eleven erhåller en förståelse för faror i samband med körning på halt väglag. Eleven ska även få en insikt om vilka väglag som är hala samt lära sig hur avgörande en hastighetsanpassning är vid sådana situationer.

Mål:

Eleven har uppnått målet när denne har en kännedom om de olika faktorer som orsakar halt väglag, hur avgörande en hastighetsanpassning är samt en vetskap om vilka situationer och miljöer som leder till en ökad risk för ett halt väglag.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne värderar sina kunskaper om körning på halt väglag, upptäcka risker i god tid anknutna till körning i halt väglag samt hantera en eventuell fara på ett säkert sätt.

Reflektion:

Eleven ska tänka på skillnader beträffande risker, begränsningar och uppmärksamhet mellan körning i halt väglag kontra strävt väglag.

Moment 14	Övningsområde:
Halt väglag	Vinterväglag
14a. trafikövningsplats	Bulltoftabanan
14b. väg	

Halt väglag

Syfte:

Att eleven får förståelse för faror i samband med halt väglag.

Mål:

Eleven ska kunna välja rätt hastighet med hänsyn till väggrepp, trafik och fordonets däckutrustning. Vidare ska eleven även kunna välja rätt placering med hänsyn till andra fordon, väggrepp och vattenfyllda slitspår. Därtill ska eleven erhålla en riskmedvetenhet och beredskap inför eventuella faror vid körning i halt väglag.

Innehåll:

Övning 14a Trafikövningsplats

Eleven ska lära sig att:

Särskild utbildning på halkbanan (**Bulltoftabanen**).

Övning 14b Väg

Eleven ska lära sig att:

- a) förstå de olika typer av halka.
- b) Hur halkan påverkar bromssträckan och bilens stabilitet.
- c) tolka principerna för antisladdsystem.
- d) tillämpa reglerna kring vinterdäck och dubbdäck.
- e) redogöra för hur man tillämpar sparsamt körning i halt väglag.
- f) köra igång och accelerera med minimalt hjulspinn.
- g) nödbromsa på strävt och halt underlag i olika hastigheter.
- h) kunna nödbromsa på olika hastigheter på halt underlag.
- i) tillämpa teknik för att häva sladd vid körning genom kurva på haltunderlag.

Målet är uppnått när eleven:

startar och bromsar på ett rätt sätt.

förstår hur halkan påverkar bromssträckan och bilens stabilitet.

förstår hur väglaget påverkar valet av lämplig plats vid parkering.

kör sparsamt.

väljer rätt spår.

Självvärdering:

Eleven bedömer sin förmåga att köra i halt väglag

Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en krissituation på ett säkert sätt. Eleven värderar hur den egna erfarenheten Och det egna kör beteendet påverkar körningen i halt väglag.

Teorilektion 3	Plats	Kunskapskrav
Alkohol och droger	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att öka elevens medvetenhet beträffande den omedelbara olycksrisken som uppstår vid speciella personliga tillstånd och andra riskfyllda trafiksituationer samt den miljöpåverkan egna val har.

Mål:

Målet har uppnåtts när eleven har en förståelse för hur planering av körningen efter speciella personliga tillstånd och andra riskfyllda trafikförhållanden. Eleven ska veta hur negativt trafiksäkerheten och förarbeteendet påverkas av alkohol, droger och trötthet samt hur det försämras av viss medicin.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne värderar sina kunskaper om hur egna val påverkar såväl trafiksäkerheten som miljön samt hur olika personliga tillstånd påverkar trafiksäkerheten.

Reflektion:

Eleven ska tänka på hur man genom egna val påverkar sin egen och andras säkerhet och närmiljö.

Moment 15	Övningsområde:
stadstrafik	Malmö, Lund, Staffanstorp
15a. tillämpning	
15b. utbildningskontroll	

Stadstrafik

Syfte:

Att eleven skall få känna sig som fullvärdig deltagare i "trafikspelet" samt köra miljöanpassat och vid behov planera och välja alternativ färdväg efter trafikintensiteten och framkomlighet.

Mål:

Målet är uppnått när eleven självständigt tillämpar tidigare inlärd färdigheter i tät och intensiv trafik. Vidare ska eleven även kunna följa anvisningar, köra mot målenligt och lösa eventuella vändnings och parkeringsuppgifter trafiksäkert. Tyngdpunkten ska ligga på miljömässig körning, hastighetsanpassning och förmågan att samspela med övrig trafik. Eleven ska även planera och välja alternativa färdvägar enligt trafikintensiteten och framkomligheten för ett miljömässigt medvetande. Utbildningskontroll ska göras vid detta moment.

Innehåll:

Övning 15a Tillämpning och utbildningskontroll

Målet är uppnått när eleven:

följer anvisningar.
tillämpar tidigare övningar på ett självständigt sätt.
genomför berättande körning.
förutser dolda faror och bli förutseende.
bedömer de faktorer som bestämmer hastigheten.
kör mot mål.
kombinerar hastighetsanpassning och placering.
samspekar med övrig trafik.
hitta enkla lösningar vid ev. problem.

Siälvvärdering:

Eleven ska bedöma sin förmåga att köra i tät stadstrafik och att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön.

Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en förrädisk situation samt värderar det egna kör beteendet och hur den egna erfarenheten påverkar körningen.

Teorilektion 2	Plats	Kunskapskrav
Gruppträck	Teorisal Självstudier	Redogör

Syfte:

Syftet är att eleven erhåller kunskaper om hur personliga och sociala förutsättningar påverkar henne som fordonsförare, därtill de hur de kända faktorerna ålder, kön, personlighet, livsstil, social bakgrund, utbildning och grupptillhörighet påverkar förarbeteendet och olycksrisken. Även grundläggande kunskaper om första hjälpen fås för om så någon medpassagerare eller medtrafikant skulle vara i behov av det.

Mål:

Eleven har uppnått målet när denne kan återge hur personliga förutsättningar och livsstilar påverkar trafiksäkerheten samt redogöra för hur gruppträck och egna handlingar påverkar förarbeteendet och olycksrisken. Vidare ska eleven även känna till vilka åtgärder som ska vidtas när man är den första fram vid en olycksplats.

Självvärdering:

Eleven har uppnått målet när denne kan värdera sina kunskaper om hur personliga och sociala förutsättningar samt hur gruppträck påverkar henne som fordonsförare. Eleven ska också kunna värdera de åtgärder som bör tas när man är först fram vid olycksplatser.

Reflektion:

Eleven ska tänka på de konsekvenserna som medföljer vid gruppträck samt hur dennes egna förutsättningar påverkar henne som fordonsförare. Eleven ska även tänka över konsekvenserna som medföljer vid en felaktigt förstahjälpen insats.

Moment 16	Övningsområde:
landsväg	Yttre ringvägen, Inre ringvägen
16a. tillämpning	Malmövägen – Staffanstorp
16b. utbildningskontroll	Områden utanför Malmö - Lund

Landsväg

Syfte:

Att elev och lärare ska erkänna elevens förmåga att köra utan störningar gentemot medtrafikanter och lagbestämmelser självständigt och enligt trafiksäkerheten på landsväg med hänsyn till miljön.

Mål:

Eleven ska, då förhållanden är realistiska, köra mot mål och därvid tillämpa tidigare inlärd färdigheter i varierande trafikmiljöer på landsväg. Vidare ska eleven också tillämpa ett miljömässigt körsätt för att i längsta utsträckning minska avgasutsläppen. Utbildningskontroll görs i detta moment.

Innehåll:

Övning 16a Tillämpning och 16b utbildningskontroll

Målet är uppnått när eleven:

- följer anvisningar.
- tillämpar tidigare övningar på ett självständigt sätt.
- genomför berättande körning.
- förutser dolda faror och bli förutseende.
- bedömer de faktorer som bestämmer hastigheten.
- kör mot mål.
- kombinerar hastighetsanpassning och placering.
- samspekar med övrig trafik.
- hitta enkla lösningar vid ev. problem.
- utför hårda inbromsningar och bestämda accelerationer.
- förutser vilt.

Självvärdering:

Eleven ska bedöma sin förmåga att köra i kvalificerad landsvägstrafik och att upptäcka risker i den aktuella trafikmiljön. Eleven ska också bedöma sin förmåga att klara en förrädisk situation samt värderar det egna kör beteendet och hur den egna erfarenheten påverkar körningen.